

N:o 152.

Af herr **David Bergström** m. fl., om afsättning under åren 1899—1902 af 20,000,000 kronor till arbetareförsäkringsfonden.

I det förslag till lag angående försäkring för beredande af pension eller lifränta, som inom civildepartementet utarbetats och som antagligen kommer att föreläggas innevarande Riksdag, hafva af den nuvarande generationen endast de, som vid lagens trädande i kraft ej fyllt trettio år, medtagits i den obligatoriska försäkringen och tillförsäkrats de fördelar, hvilka dermed kunna vara förbundna.

I det förslag till lag angående försäkring för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete, som af regeringen framlades vid 1895 års riksdag, hade gränsen för den nuvarande generationens medtagande i den obligatoriska försäkringen satts till 40 års ålder, hvilket redan det ansågs som en väl låg siffra, synnerligast i jmförelse med det ursprungliga komitéförslaget gränssiffra, 55 års ålder.

Att nu, vid ett eventuellt antagande af en arbetarepensioneringslag, sätta åldersgränsen för den obligatoriska arbetareförsäkringen så lågt som vid 30 års ålder, synes oss ur flera synpunkter alldeles orimligt. Det vore att yttermera gäcka de förhoppningar, som för snart 10 år sedan genom uttalanden från högsta ort väcktes om de »nya skattetillgångarnes» användande i afsevärd mån till deras fördel, som i så hög grad fått vara med om att åvågabringa desamma. För den händelse en arbetarepensioneringslag antages, är det en naturlig akt af rättvisa och ingenting annat, att i hvarje fall de, som nu befinna sig i åldern 30—40 år, äfven få komma med i den obligatoriska försäkringen, och detta åtminstone med

enahanda rätt till pension, som för dem skulle blifvit gällande enligt 1895 års förslag. Sedan de under sin kraftigaste ålder, 20—30 år, fått rikligt bidraga till de statsöfverskott, hvarmed vår budget för närvarande prunkar, kan det ej anses mer än billigt, att af detta öfverflöd ett afsevärdt statsbidrag kommer äfven dem till godo. Att nu söka afspisa denna del af den nuvarande generationen med den i det utarbetade nya förslaget erbjudna rätten att ingå i en frivillig och för dem icke särdeles fördelaktig lifränteförsäkring, tyckes stämma väl litet öfverens med de löften och planer, som för ett tiotal år sedan läto höra sig, men som ännu icke på något sätt kunna sägas ha blifvit förverkligade.

Lika litet synas de utsigter, som i det nu utarbetade lagförslaget erbjudas de högre åldrarne inom åldersklasserna 18—30 år, då pensionsbeloppen för dem bli till ytterlighet reducerade, motsvara gifna löften och deraf framkallade förväntningar.

Nya arbetareförsäkringskommittén beräknade, som bekant, kostnaden för statsverket för den nuvarande generationens medtagande upp till 55 år till 77 millioner kronor. I den på dess förslag grundade propositionen till 1895 års Riksdag hade den ändring gjorts, att den nuvarande generationen medtogs blott upp till 40 år, hvarigenom denna kostnad minskades till 37 millioner kronor. I denna summa, liksom i den föregående, ingår emellertid kostnaden dels för barnpensionering, dels för bibehållande af pensionsrätten i vissa fall, utgiftsposter, hvilka i det nu ifrågasatta förslaget icke skulle förefinnas. Men likafullt kvarstår en summa af något öfver 25 millioner kronor som erforderlig redan för att, vid sidan af och utöfver de ständiga statsbidragen, kunna åt den nuvarande generationen intill 40 år bereda de förmåner, som 1895 års förslag ansåg skäligen och billiga.

Skall arbetareförsäkringsfonden kunna i någon mån motsvara sitt naturliga ändamål, att möjliggöra utan för stort extra betungande af den årliga budgeten försäkringen af öfvergångsgenerationen, som icke har någon lång följd af år på sig att inbetala de till pensioneringen erforderliga bidragen, bör den sålunda med görligaste första bringas upp till allra minst 25 millioner kronor. I en tid, då inkomsterna flyta så rikligt in i statskassan, tala ju alla skäl för att genom betydande afsättningar så hastigt som möjligt åstadkomma de 20 millioner kronor, som utöfver nu befintliga 4—5 millioner äro erforderliga för detta önskemåls vinnande.

Med våra nuvarande budgetförhållanden och de stora öfverskott, som äfven för de närmaste åren lära kunna väntas blifva disponibla, borde det ej erbjuda några svårigheter att på en tid af t. ex. fyra år afsätta nämnda 20 millioner.

Hvad 1899 års afsättning angår, är det oss bekant, att förslag om betydliga nedsättningar, särskildt å fjerde hufvudtiteln, komma att föreligga till Riksdagens bepröfvande. Vill Riksdagen beakta de framställningar, som förekomma om en reduktion af anslagskrafven till militära ändamål, böra inga hinder möta att utöfver hvad Kongl. Maj:t ifrågasatt anvisa så stort belopp till arbetareförsäkringsfonden, att åtminstone en fjerdedel af de 20 millionerna kan utgå på 1899 års riksstat.

På grund af hvad vi nu anfört tillåta vi oss härmed föreslå Riksdagen:

att bevilja 20 millioner kronor, att under åren 1899—1902 afsättas till arbetareförsäkringsfonden, samt att deraf i riksstaten för år 1899 afsätta ett belopp af 5 millioner kronor.

Stockholm den 28 januari 1898.

David Bergström.

Fridtjuv Berg.

Hjalmar Branting.
